

A háborus adósságok rendezése elsőrangú érdeke az Egyesült Államoknak

Amerika remél

A világháború győztes államai amerikai pénzzel és hadiszerral győztek s most egyik sem akar fizetni. -- Amerikát Európa tette tönkre -- írják az amerikai lapok. Anglia és Amerika megegyeztek? -- Franciaország az adósságok teljes eltörlését kívánja

Románia nem fizet Angliának

A négyhatalmi egyezmény aláírásával a világ problémái nem csökkentek, legfeljebb könnyebb és békésebb atmoszférában lehet őket tárgyalni. Itt van mindenekelőtt a háborus adósság kérdése. Egyike ez a legégetőbb és egyben a legmegoldhatatlanabb problémának. Amerika pénzt akar látni. Európa nem akar fizetni. Ez a lényeg és egyben a probléma veleje is.

Amerika vádol...

Amikor Roosewelt rászánta magát a dollár inflációra, erre a lépésre a szükség kényszerítette. Az amerikai piac specális viszonyai egyrészt, a háborus adósságok nem fizetése más részből, jelentette ezt a szükségletet és ma talán Amerika sem bánja, hogy letért az aranystandardról. Gazdaságilag feltétlenül javulást hozott neki, de nemzetközi viszonylatban gyöngítette pozícióját.

Iga ugyan, hogy az aranyalapról letért Anglia segélykezet nyújt neki, de a többi európai államok és különösen Franciaország igyekszik kihasználni a dollárpánikot.

Végredinényben tehát a dollár-infláció Amerika kényszerlépése volt, amelyre csak a háborus adósságok fizetés megtagadása kényszerítette.

— Amerika gazdasági romlását, nagy részben a háború, illetve a háborus adósság indollenciaja okozta — hangoztatta egyidőben Dawes, aki egyidőben szándékosságai vádolta meg Európát.

Es ha az amerikai kritikából levonjuk az elfogulságot, akkor ténylegesen meg kell állapítani, hogy Európát jó adag felelősség terheli Amerika gazdasági viszonyának leromlásában.

Anglia halasztást kér

Washington, jun. 10.

Roosewelt elnök kihallgatáson fogadta tegnap Lindsay angol nagykövetet. A kihallgatás két hónap, azaz MacDonald és Herriot látogatása óta az első találkozás és angol körökben nagy várakozással tekintenek annak kimenetelére.

Kommunikét ugyan nem adtak ki az audienciáról, de beavatott körök biztosra vélik, hogy Anglia halasztást kér a június 15-én lejárat dátumra. Lindsay nagykövet hír szerint feltárja országa válságos helyzetét és minden körülmények között halasztást csikar ki.

Mit ír New-york Times?

A nagy amerikai világnap a Newyork Times már pontosabban van értesülve.

A lap szerint Lindsay precíz ajánlattal jött elő és felajánlotta a tartozás felét az esetre, ha Amerika belemegy egy további haladékba.

Az angol nagykövet másrésztől megbeszélte volna Roosevelttel a két ország követendő magatartását a világgazdasági konferencián.

Románia nem fizet Angliának?

London, jun. 10.

Junius 15-én esedékessé válik Románia Angliával szembeni háborus adósságának egy részlete. A kormány ezzel kapcsolatban utasította Zauceanu meghatalmazott minisztert, hogy az esedékes részlet kifizetésére az angol kormánytól kérjen haladékot. Erre a kérésre az indította a román kormányt, hogy meg akarja várni, a londoni konferencia döntését ebben az ügyben, amely fizetési kötelezettségeinek szempontjából esetleg kedvező is lehet.

Franciaország magatartása

Franciaország magatartása

Páris, jun. 10.

A francia lapok napirenden tartják a háborus adósságok problémáját és Coty lapjai Herriotnak tesznek szemrehányást amiért Washingtonban a kérdés megoldatlan maradt. Politikai körökben nagy figyelemmel kísérték a washingtoni francia nagykövet tevékenységét és Lindsay angol követ után Clandel francia követ is megjelent az elnöknel.

A kérdés kezd egyre kinosabb lenni. A franciák még az angoloknál is agresszívebbek és teljes törlést követelnek.

bek és teljes törlést követelnek.

A mindig higgadt „Temps” a világgazdasági konferencia sikerét félti a háborus adósságok rendezésétől és szerinte ezen áll vagy bukik minden.

Párisi körökben azt is beszélnek, hogy Amerika a francia frank aranyalapról való letérését kéri a háborus adósságok elengedésének árú. A washingtoni számítás az, hogy a három uralkodó valuta a dollár, a font és a frank közös alapon való stabilizálása meghozhatná a kívánt biztonságot.

Leintették az Universult

Bukarest, jun. 10

Vaida miniszterelnök és Mironescu belügyminiszter tegnap látogatást tettek az „Universul” palotájában Stelian Popescunala lap főszerkesztőjénél. A miniszterelnök és a belügyminiszter barátságos beszélgetés formájában felhívták Stelian Popescu figyelmét arra, hogy a közrend megóvása az állam legfőbb érdeke és elsősorban a sajtónak kötelessége a közvéleményt úgy irányítani, hogy a közrend és a belső nyugalom megóvassék. Az „Universul”-ra úgy hisszük éppen ráért ez a kis figyelmeztetés, mert hiszen ezen a agitációjának tudhatók be a tordakörnyéki kilengések.

Ed. level

Nem tudunk mindent

Kedves levelet hozott a posta tegnap Sepsiszentgyörgyről. Azt kérde benne egyik hűséges olvasóm, hogy irjam meg neki, mikor is lesz már nyár.

— Önhez fordulok szerkesztő ur, — írja többek között a levélben — mert az újságszínáló embernek mindenhez kell értenie. Még az időjárásról is.

Mondanom sem kell, hogy váratlanul ért engem ez a kérdés. Nem azért, mert az időjárásról kérdeztek meg, hanem azért, mert azt írta az én kedves olvasóm, hogy „az újságszínáló embernek mindenhez kell értenie“.

Mielőtt rátérnék én arra, hogy mi mindenhez kell, (azazhoggy kellene) nekünk érteni, válaszolok a kérdésére.

Valóban érdekes megfigyelése apáinknak, hogy ha Medárd napján esik, akkor 40 napos eső következik. Majdnem mindig be is vált ez a jóslás. Ha ugyan nem is állandóan és 40 napon keresztül szakadatlanul esik is, de azért valóban tartós esőzésre van kilátás. Ennek pedig a meteorológiai magyarázata a következő:

Nyár elején — ahogy most is — a szárazföld felmelegszik s itt a légnyomás megritkul. Ugyanekkor azonban az Ocean még nem melegedett fel, tehát ott nagyobb a légnyomás. A ritka légnyomású szárazföld szembenáll tehát a nagylégnyomású Oceánnal. Nem történhetik más, mint a fizika törvénye szerint is jól tudott és ismert légáramlás. A magasabb helyről lefelé igyekszik a légréteg, akárcsak a folyadék. Áramlás áll tehát be az Ocean felől a szárazföld felé. Az oceáni levegő azonban sok párat hoz magával. Ez okozza a szárazföldön az esőt. Ez a magyarázata ezeknek az esős napoknak és semmi más.

Erre a kérdésre az én hűséges olvasómnak megfelelttem. Nagyon is könnyű volt a kérdés s így a felelet is. Azonban el kell árulnom, sokszor olyan fogas kérdések elé állítottak már az újságírói életben, hogy sokszor meg sem tudtam muksanni.

Egyszer emlékszem — valamelyik olvasóm a következőket kérdezte tőlem:

— Szeretném tudni, hogy lesz-e még az én életemben világháború?

Most, hogy ez a kérdés eszembe ötlött, még ma is megborzong a hátam. Kemény kérdés volt. Nem azért, mert nem lehetett volna rá megfelelni, de azért, mert az az olvasóm kérdezte, aki szintén azt hitte az újságírókról, hogy azok mindent tudnak.

Hosszas vajadás után arra határoztam el magam, hogy őszinte leszek és megírtam neki a következőket:

— A világháború előtt 10 évvel még senki sem gondolta azt, hogy 1914-ben kitör a világháború. Ki merne tehát most is jóslásokba bocsájtakozni.

Nosza jött a válasz. Már nem emlékszem rá szóról-szóra, de tudom, hogy nem valami udvarias hangú volt. Azt írta az én haragos olvasóm, hogyha én nem tudtam az ő kérdésére választ adni, hogy mertem én megírni azt, hogy ő tíz év múlva meghal. És ha mégis véletlenül tudom, hogy ő ezen az időn belül elpusztul, miért vagyok annyira kegyetlen, hogy ezt én neki meg is írom. Vegyem tudomásul — írta a levelében, — hogy ezentul nem olvassa az írásomat.

Hiába írtam neki vissza, én nem úgy értettem, hogy ő tíz éven belül meghal és én csupán azt akartam megírni, hogy nem tudja az ember lesz-e még egy világháború és ha lesz, megkevesebbé tudja, hogy mikor.

— Meg aztán különben is — írtam válaszként — az újságíró sem tudhat mindent.

Ez aztán olaj volt a tüzre. Azt válaszolta, hogy akkor meg pláne nem kell az újság, mert ő eddig azt hitte, hogy csak tapintatlan ember voltam s azért írtam meg

Csehországban betiltják azt a lapot amely a kisebbségeket támadja

Hány román lap maradna meg, ha ilyen törvényt hoznának nálunk?

Prága, jun. 10.

A kormány pénteken nagy feltűnéssel keltő novellát terjesztett be a parlamentben az államvédelmi törvényhez. A jövőben bármely lap betiltatható, ha valakit azért támad, mert nem tetszik neki az illető nemzetisége, faja, vallása, vagy felekezeten kívülsége.

Ugyancsak betiltják azt a lapot, amely gyalázza a nemzeti kisebbségeket, beleértve a zsidóságot is. Lapbetiltással büntetik továbbá a parlament intézményének gyalázását, valamint a katonai jellegű alakulatokba való toborzást is.

Mire jó a házkutatás

Keresték a gyilkost -- elfogták a tolvajokat

Öt módos szőlősgazdát tartóztattak le a nagyváradi heggyen, akik 200 ezer lej értékű holmit lopkodtak össze

Lassan-lassan már feledésbe kezd merülni Jámor Imre kárászbelki szolgalegény borzalmas meggyilkolása. A rendőrség persze tovább nyomoz, a detektívek járják a szőlőhegyet és a nyomozás nem is maradt eredménytelen.

A gyilkost ugyan nem fogták el, de kinyomozták a váradi szőlőhegy tolvajait. Kiderült, hogy azok, akiket a gyilkosság gyanúja alatt őrizetben voltak, tagjai voltak a szőlőket évek óta dézsmaoló tolvajbandának.

Nemes Anton komiszár, a negyedik rendőrkerület vezetője, Barbu segédkomiszár és Lupacz detektív nyomozták ki a rablóbanda tagjait, akik ötven voltak és pedig: Csuvár Lajos, Bancsa Zsigmond, Bancsa Gyula, Sóos István és Székely József.

Csuvár, Bancsák, Sóos és Székely ter-

mészetesen felháborodottan tiltakoztak a lopás gyanúja ellen. Amikor azonban a lopott tárgyakat a károsultak felismerték, hibával volt minden tagadás. Kiderült, hogy az évek során Bancsa és társai

több mint 30 szőlőben követtek el tolvajlásokat. A rendőrségre 29 feljelentés érkezett ellenük és az ellopott tárgyak értéke 150—200 ezer lej körül mozog.

A legérdekesebb azonban a dologban az, hogy a szőlőhegy szarkái valamennyien módos, gazdag emberek.

12—24 hold szőlőjük, földjük és házuk van, mégis lopásra vetemedtek.

A két Bancsát, Csuvart, Sóost és Székelyt őrizetbe vették és Nemes kapitány tegnap délelőtt a lefoglalt bűnlelekkel együtt átadta őket a büntügyi osztálynak.

Brassóban

Megörült egy tegyenc, amikor megtudta, hogy újabb börtönbüntetés vár rá

Brassó, jun. 10.

A brassói börtönben a napokban szokatlan jelenet játszódott le. Preda Grigorie tegyenc 20 éves büntetését töltötte ki. 19 évet kitöltött és szabadulásáig már csak egy év volt hátra. Közben azonban az egyik regátit örvényszék egy régebbi bűnéért öt évi fegyházbüntetésre ítélte. Predával a börtönben közölték, hogy még nem szabadulhat ki, hanem további öt évig a börtön-

ben kell maradnia. Amikor Preda ezt megtudta, üvöltöni kezdett cellájában, az ablakokhoz rohant, fenyegetni kezdte a rácsokat és a börtönablakból le akarta vetni magát az uccára. A járőrök megállottak a börtön épülete előtt és figyelték az öngyilkosságra készülő rab jajveszékelését. Végül is a fegyőrök lefoglalták a dühöngő rabot, akik elmeorvosi vizsgálat alá vetnek.

Tekse Dénes szörnyű cselekedete

10 évet kapott, mert vadházastársát megfojtotta

Csikszereda, jun. 10.

A csikszeredai törvényszék most ítélkezett Tekse Dénes avramenii gyilkos bűnyében. Tekse Dénes ez év januárjában pusztá kézzel megfojtotta vadházastársát,

Molnár Annát, majd felakasztotta egy fára, hogy az öngyilkosság látszatát keltesse.

A csikszeredai törvényszék 10 évi fegyházra ítélte a gyilkost, aki felebbesztette az ítélet ellen.

neki, hogy meddig él. De hogy magam is bevallom, hogy nem tudok mindent, azt nem tudja sohasem megbocsájtani.

Sokat irhatnék arról, mi mindent kérdeznek tőlünk s mi mindenért kell vállalnunk a felelősséget. A mai esetem egyszerű

és veszélytelen. Mert bizonyos vagyok benne, — ha időjárás-magyarázatom nem válik be és véletlenül jó idő lesz, — sepsiszentgyörgyi olvasóm nem haragszik meg rám. Hiúszan mindketten egyformán várjuk már a szép nyarat.

300 székely gazda súlyos kára egy kisajátításnál

Menyit ér a föld tényleg és mit fizet a kincstár?

Sepsiszentgyörgy, jun. 10.

Sepsiszentgyörgyön a magyar éra alatt nem volt más katonaság, csak egy mentelep s így természetesen nagyobb gyakorlótér se volt. Most azonban itt van a Școala de Tragerie a Infanteriei és a Centrul de Instrucție. Ezen iskolák részére természetesen megfelelő gyakorlótérrel kellett gondoskodni. Mindjárt kisajátították a kaszárnya körül elterülő szántókat, amely terület kitesz legkevesebb 100 holdat, prima első osztályú szántót.

Azután kisajátították úgy a város, mint Árkos község felsőhatárát, amely 1500 holdnál is többet tesz ki. A kisajátítás nagyobb része még a múlt évben megtörtént. Egyeseknek pénz helyett területet adtak, tekintet nélkül a kisajátított terület osztályaira s azok jártak a legjobban, akiket pedig pénzzel fizettek ki, még azok sem panaszkodhatnak, mivel holdanként kaptak 14—15.000 lejtől fel egész 20—22.000 lejt is s akkor ezzel a pénzzel még lehetett más területet venni. De sokkal rosszabb a helyzetük azokna, akikről most vették el.

Árkoson 25—30 olyan gazda van, akiknek más határban nincs egy barázda földjük sem. 55—60 gazdának itt volt a nagyobb földbirtoka. Maga a község elég nagy a határához képest, úgy hogy a mostani kisajátításnál föld nélkül maradt gazdáknak semmi reményességük sincs, hogy a kisajátított terület helyett Árkos község határában mást tudjanak szerezni. Sőt még a szomszéd községek határában is csak a nagyobb birtokok tudnak valamihez hozzá jutni, mivel ezzel a kisajátítással a földi értéke az Árkos és Sepsiszentgyörgyvel szomszédos községekben felugrott. 20—25.000 lejen alul szóba sem állanak az emberrel, pedig a június hó 1-én megtartott törvényszéki tárgyaláson, ahol 300-nál több érdekelt fél volt megidéztve, a kisajátítás képviselője csak 3500—4000 lejt javasolt a kisajátítási földek értéke gyanánt, a birtokokok által kiküldött becslők 25—30.000 lejes becsértékkel szemben.

Teljesen érthetetlen a kincstár képviselőjének az álláspontja. Ő mindig azon vágal, hogy az árak a múlt évihez képest legalább is 50 százalékot estek. Pedig itt egy speciális helyzettel állanak szembe. Itt éppen emelkedés van az árakban, mert a kisajátított 1500—1600 hold terület a gazdák számára elveszett. S a tulajdonosok a kártérítési összeggel kénytelenek más földet venni, ha mindjárt csak felét is tudták megvenni. Az eladók ezt mind tudják így érthető, hogy amíg a gidófalvi és angyalosi határon egy hold szántó 5—6000 lej, addig Sepsiszentgyörgyön és Árkoson a vele közvetlen szomszédságban levő községek határaiban már 20—25.000 lej. Amíg felek képviselője adatokkal bizonyította,

hogy egy hold kaszáló évi termése 20—25 métermázsa széna és sarju — ami nem is a maximum. Addig a kincstár képviselője nem restelte azt állítani hogy a 4—5 métermázsa is ritka.

Az ítélet kihirdetését június hó 7-re tűzte ki a törvényszék, ami elé bizony nem sok reménységgel néztünk, ami indokolt is volt. Az elvett területeket ugyanis 5 osztályba sorozták s az árakat eszerint állapították meg. Az első osztályban egy hold

föld ára 8500 lej, a második osztályban 8000 lej, a harmadik osztályban 7500 lej, a negyedik 7000 lej és az ötödik osztályban 4000 lej. Természetesen az ítélet a tulajdonosok közt nagy lehangoltságot és elkeseredést szült, pláne azoknál, akiknek minden földbirtokuk ebben a határban van s most 3—4 hold árával nem tudnak egy holdat venni. Az ítélet ellen felebbezással fognak élni, remélve, hogy a Táblánál mégis nagyobb belátással fogják az ügyet kezelni.

Kasszafurók Nagybányán

Felvágták a pánccs szekrényt, de megzavarták a nehéz munkát

Nagybánya, jun. 10.

Vakmerő kasszabetörés foglalkoztatja a Nagybányai rendőrséget. Pénteken reggel ugyanis legnagyobb meglepetésre a városi főpénztár hatalmas pánccs szekrényét feltörve találták. Ismeretlen tettesek éjszaka behatoltak a pénztárhelyiségbe és a hatalmas Wertheim-kasszát kifúrták. Nehéz munkájuk volt, de sikerült nekik a pénzszekrényen 30 cm. széles és 30 cm. hosszú darabot kivágni.

A belső tresszorthoz igyekeztek jutni a betörők, ahol a pénzkészlet fekszik. De ez már nem sikerült nekik. Ugy látszik, valami gyanús neszt hallhattak, a mi megzavarta a vakmerő kasszafurókat, mert félbehagyták munkájukat és elmenekültek mielőtt ceit értek volna. Így azután a tekintélyes pénzkészlet érintetlen maradt.

A tetteseket erőlyesen nyomozzák a hatóságok.

Tél a nyárban

Nálunk őszi idő van, Amerikában havazik Angliában kánikula

Még izelítőt sem kaptunk a nyárból. Június 8-án pedig Medardus napján esett az eső, amely pénteken és tegnap is folytatódott. A néphit szerint most negyven napig lesz részünk az ég áldásaiban és különböző meteorológiai intézetek szerint nem sok reményességünk lehet arra, hogy napfényes, verőfényes nyarunk lesz az idén. Egyes helyről havazásokat jelentenek és vannak városok, sőt nálunk is vannak lakások, ahol most júniusban vidáman duruzsol a tűz. Az ország összes vidékein az időjárás megakadályozta a termény érését. A cseresznyeszezon meg sem kezdődött, holott máskor ilyenkor már befejeződött. Június végén az

alföldi vidékeken már aratni kezdtek és most nem jön a napsütés, hogy a növekedő kalászsokat kiérlelje.

A londoni lapok a brazil Rio Grande do Sul államból erős fagyokat jelentenek. Paragvában pedig hófúvások vannak. Fagykárokat jelentenek Minas Geraes dohány és Sao Paulo kávéültetvényeiről is.

Ezzel szemben az északamerikai keleti parvidék mentén nyári zivatarok dühöngenek. Newyorkban nagy a hőség, Angliában az utóbbi hét nap alatt több mint száz órán át sütött a nap, amire évszázadok óta nem volt példa.

Marosvásárhelyi munkás volt a titokzatos nagyváradai kommunista vezér

Megállapították a vallani nem akaró ifjúmunkás kilétét

A nagyváradai rendőrségen — mint ismeretes — immár másfél hónap óta őrizetben tartottak egy kommunistát, akinek neve mindeztideig nem került nyilvánosságra. A fogoly ugyanis minden vallatás ellenére sem akarta megmondani igazi nevét, hallgatag maradt. A sziguranca megállapította rola, hogy más városból jött Nagyváradra, itt átvette a kommunista ifjúmunkások szervezésének munkáját és érintkezést tartott fenn a szatmári kommunisákkal is.

A „néma” kommunistát, aki egyébként öngyilkosságot is kísérelt meg a rendőrség

fogdájában, nem adták át az ügyésznek hanem szembesítések végett előbb Szatmárra, majd Marosvásárhelyre vitték.

A rendőrség azután Marosvásárhelyen megállapította az álnév alatt szereplő kommunista igazi nevét.

Nemes János marosvásárhelyi munkás volt az ismeretlen kommunista vezér, aki azonban Nagyváradon és Szatmáron Singer név alatt szerepelt.

Nemest tegnap délelőtt a nagyváradai rendőrségről átkisérték az ügyészre.

Havazik a Székelységben

A gazdák a kétségbeesés előtt állnak, mert jól félnek, hogy nem lesz termés

Sepsiszentgyörgy, jun. 9.

Olyan idők járnak a Székelységben, amelyekre már emberemlékezet óta nem volt példa. Az esőzésből sok helyen havazás lett, úgy, hogy a székely hegyeket nagyon sok helyen hó borítja. Júniusban bundákban járunk az emberek. A gazdaközönség kétségbeesése, mert a hideg időjárás miatt sem vetések, sem termények nem fejlőd-

A vadon leánya

Recco fölemelte kezét: — Ne! Legy
csöndben!

Megfordult és lekasztotta revolverét a
fegyvertartóról, mely a sátorkaróra volt
felszögezve. Hatalmas 405-ös Webley volt
s nagyon oda nem illőnek látszott a doktor
keskeny, fehér, jámbor kezében. De szak-
avatottan tekintette meg tölténytokját, mi-
előtt elindultak a tisztás szélére. Halfiz és
három Wachugabeli követte nyomon.

Arra álltak meg, mikor a kiáltás nar-
madizban egészen kivehető — Hahó volt és
ágyropanás, csörtetés hangzott vele. De
Recco egy mukkot sem ejtett, mignem egy-
szerre megzörrent előtte a bozót és sötét
alak bukkant elő belőle, aki ahg birt mar-
támolyogni és nyögve zuhant le lábai elé a
földre.

Ekkor az ámulat kiáltásával lépett
natrább, hogy a tűzvilág (mit a teherhordók
gyújtottak) odaessék az ember arcára és
meglehetősen kivehetővé tegye vonásait.
Arccal esett előre. De mai nem lehetett té-
vedés afelől, hogy európai, mert a haja
hosszu volt és szürke, sáros és rettentően
összetépett ruhája pedig khakiöltözék volt.
Köpcös és pohos ember volt. Olyan cipője
volt, mint a belga katonaké, behuzva a
nadrágja és ráadásul franciául flamand taj-
szólással szólalt meg, furcsa hadaró és fá-
sult hangon:

— Hol vagyok? Segítetek fel.

Recco előre lépett, de közben az ember
kezére emelkedett és így tartotta oda arcát
a tűzvilágnak.

— Nagy ur, — suttogta rekedten Hal-
fiz. A leopárdkarom nyoma.

Ennek az embernek az arca is meg volt
bélyegezve, mint a Deitriché és a meggyil-
kolt katonaké, meg a teherhordóké. De en-
nek az iszonyatosságát csak fokozta, hogy
életben volt. A sebhelyek meglehetősen újak
voltak, be sem hegedtek és még véreztek.
és olyan rémségesek voltak, hogy maga
Recco is visszahökkenett láttára. A Wachuga
belieket a félelem egészen lenyűgözte. De a
doktor megdöbbenése rögtön elfojtott, erős
izgalomra változott át:

— Vigyék a sátramba, — sugta oda
Halfiznak.

Mindjárt átvágott a táboron. Köhécselt
és visszahajtva a Dyke sátorbejáratának
pokrócát, belépett:

— Sohse igazítsa meg a lámpát — sug-
ta Jeanenak, aki fölkelte beléptekor. — Csak
a pulzusát nézem meg. Hogy van most?

— Egészen jól, — sugta vissza a lány.
— Még meg sem moccant azóta, hogy itt
volt... Mit gondol, mi lesz vele?

Recco, akár öntudatlanul, akár kesza-
karva hozzá sem fordult erre. Egy teljes
percig tartotta Dyke pulzusát, mialatt a le-
ány feszült aggódással figyelte.

— Valamivel erősebb, azt hiszem —
mondotta tztán. — Biztos az, hogy ön nem
fáradt Jeanne?

— Egy csöppet sem.

— Tizenkettő múlt éppen. Most már bo-
nyodalmasabb művelet lesz elkészíteni az új
orvosságot. Ellenmérget, amely közömbösíti
az ellenmérget, érti? Egy óra múlva vissza-
jövök. Soká beszéltem Halfizzal. Semmi je-
le, hogy a vadak a közelben lennének. Ta-
lán vissza kell mennünk Sesewába. De mind
ezt hagyjuk holnapra. Kérem, kiáltson, ha
valamire szüksége lenne, jó?

Jeanne felelete olyan halk volt, hogy
szinte nem is hallaszott.

Recco távozott és gyorsan átment a
táboron. Keveset várt a sátra bejáratánál s
átnézett a másikkra... Csak aztán lépett be.
Folyt. köv.)

A nagyvárad Törekvés a tornáért

Nagyvárad, jun. 10

Minden város sportkulturáját legjobban
a torna, uszás és az atlétika fejlettsége bi-
zonyítja. Nálunk a Törekvés foglalkozik ko-
molyabban a tömegsportok kultiválásával.
A testedzésnek célja tudvalevőleg tömegek
testének helyes irányba való nevelése. Ami
a Törekvésnek nagyrészen sikerült. Ha-
talmos női, férfi és gyermekek tornaszak-
osztályai rendelkezik. Különböző nyilvános
tornaiünnepélyeken sikerrel propagálták a
tömegsport hasznos voltát. A tornaszat nem
versenyzőket akar képezni, hanem jó ellen-
álló emberanyagot.

Minden egyes tornaóra nemes vetélke-
dés: ki csíál meg egy-egy sorra kerülő gy-
akorlatot szebben, ügyesebben, minél keve-
sebb erőpazarlással. Minden egyes tornaóra
neveli a küzdő képességét. A gyakorlatok
sikerese keresztülvitele nem könnyebb, vagy
nehezebb sporteszközökkel való gyakorlást,
hanem küzdelmet jelent az egész testtel. A

testet kell uralni, legyőzni, hogy mindig,
mindenkor az élet minden körülményei kö-
zött helyt tudjon állani. A tornaszatnak azo-
kat akarja megnyerni a Törekvés, akik
nem érne krá, főleg nappal, egész délutáno-
kat a sportolásnak szentelni, mert iskolák-
ban, hivatalokban, gyárakban, műhelyekben,
kereskedésekben kora reggeltől késő estig
munkával vannak elfoglalva s kiknek a va-
sárnapi kiránduláson, avagy sportoláson ki-
vül a hétköznapiakon csak az esti órákban
jut egy kevés idő testük ápolására, gondo-
zására és gyakorlatozására, továbbá a gyen-
gbbeket, kiket más sportágak kiselejtezték,
mert magasabb sporteredményeket nem tud-
tak elérni.

Vasárnap délután a Törekvés férfikézi-
labda csapata játszik a tornászok és atléták
csapatával. Utána a Törekvés tornászok
szertorna gyakorlatokat mutatnak be.

Schmeling boxvilág- bajnokot legyőzték

Newyork, jun. 10.

Csütörtökön este folyt le a nagy érdek-
lódással kísért Max Schmelling és Mac Bau-
er, kaliforniai ökölbajnok közötti küzdelem,
amely a világbajnokság selejtező meccse volt.
Hatvanötezer néző gyűlt egybe a Jenkee-
stadionba, hogy szemtanuja legyen a világ-
raszóló küzdelemnek.

A fogadások 2:1 arányban Schmelling
javára történtek és ezért meglepetést keltő
hogy an ömet világbajnokot, a ki egyébként
Anny Ondra, a gyönyörű német filmszín-
vőlegénye, knock-autos vereséget szenvedett
a 24 esztendő kaliforniai Baertől, Baer az

első három menetben fölényesen vezetett, a
negyedik eldöntetlen volt, az ötödikben ad-
hatott csak izelítőt Schmelling nagy tu-
dásából.

A tizedik menetben Baer Schmelling fej-
jét vette munkába és az egyik ütés olyan
hevesen ült Schmelling állkapcsán, hogy a
német elterült és a semleges sarokba von-
szolta magát. A nyolcadik másodpercben
jött ki de Bauer újabb ütésére térdre esett
és ekkor meg is szűnt a mérkőzés. A bíró
az amerikai technikai knock-outtal győz-
tesnek nyilvánította.

A hunyadi S. C. győzelme

Huedin S. C.-Călătele 3:0 (2:0)

Bánfihunyad, jun. 10.

E hó 3-án szép mérkőzés folyt le Bán-
fihunyadon a hunyadi SC és a Calatele fut-
ball versenye. A hunyadi csapat abszolút

főlényen győzte le vidéki ellenfelét. Góllö-
vők: Nagy 2, Heresik 1.

Olaszország nyerte a tör- vivóbajnokságot a buda- pesti Európa versenyen

Budapest, jun. 10.

Tegnap reggel megkezdődött a háboru
utáni sportvilág legnagyobb vivőversenye,
amelyen 185 induló vetekszik egymással az
Európa-bajnoki címért. Ma a törvivó Euró-
pa versenyre került előbb a sor. Eredmények
a következők:

Magyarország—Románia 13:3. A ma-
gyarok közül Maszlay 4, Gözsy 4, Hatz Jó-
zsef 3 és Meszlényi 2 győzelmet aratott, a
románok közül Herczeg 1, Marinescu 1, De-
heleanu 1 győzelmet ért el, míg Mózes egy
győzelmet sem aratott.

Olaszország—Ausztria 12:4.
Magyarország—Jugoszlávia 14:2.
Olaszország—Románia 14:2.
Románia—Jugoszlávia 12:4.
Magyarország—Ausztria 8:8, túsarany

A törresapathajtnokság utolsó mérkőzé-
sei az esti órákban értek végett. E mérkő-
zések eredményei: Olaszország—Jugoszlávia
76:0, Ausztria—Románia 13:3, Ausztria—
Jugoszlávia 12:4, Olaszország—Magyaror-
szág 9:7.

Az Európa-bajnokság végeredménye
következő: 1. Olaszország. 2. Magyarország
és Ausztria holtversenyben. Magyarország
47, Ausztria 37 egyéni győzelmet szerzett.
3. Románia, 4. Jugoszlávia.

20 lapfej,

1—20 sorszámmal értéke-
nyereményhez juttatja a
Erdélyi Magyarság olvasóit

Gárda, amelyik nem hal meg, hanem megadja magát

Össze - vissza verték Arad- megyében a vasgárdistákat

Arad, jun. 10.

Bukarestből tizenhat vasgárdista ir-
atalember érkezett Krassó s Temes megyébe.
Innét az aradmegyei Tarnova községbe, —
majd Kurtakel faluba mentek. A vasgárdis-
ták autója azonban defektet kapott és a gép
kocsi kijavításának ideje alatt, a fiatalem-
berek propaganda előadásokat tartottak a
lakosságnak. A vasgárdistákat izgató és a
lázító tartalmu beszédek miatt a csendőrök
igazoltatni akarták. De a vasgárdisták ellen
szegültek, erőszakos magatartást tanusítottak
a karhatalommal szemben, sőt megkísé-
relték a csendőrök lefegyverzését is. A falusi
lakosság a csendőrség segítségére sietett,
verekedés támadt, amelynek során

öt vasgárdistát súlyosan megverték.

A súlyosan sérült vasgárdisták sebeit
dr Rode községi orvos kötözte be. Végül is
a csendőröknek kellett a vasgárdistákat meg-
védelmezni, nehogy a feldühödött lakosság
meglincselje őket.

A vasgárdistákat a csendőrök beszal-
litották Tarnovára, ahova kiszállottak dr
Lazar megyei prefektus és dr Moga Romu-
lus aradi rendőrkezes. Azután bekísérték
őket Aradra és átadták az ügyésznek.
Arad főuccáján nagy feltűnést keltett a vas-
gárdisták autóbúsa, amelynek oldalán ez a
felírás volt olvasható: Halál a gárda.

A vasgárdisták ügyét gyorsított eljárás
alapján fogják letárgyalni. A vizsgálat meg-
állapította, hogy a vasgárdisták május ho-
napban a Hegyalja számos községeiben iz-
gattak a fennálló rend ellen.

Megint Dumitrescu volt a já-
tékos?

A vasgárdisták egyik Jasi jelzésű auto-
buszon érkeztek Arad megyébe. A kocsi 16
bukaresti egyetemi hallgató foglalt helyet
és az volt a céljuk, hogy antiszemita agi-
tációt fejtsenek ki.

Vezetőjük Dumitrescu lelkes volt, aki
néhány évvel ezelőtt tette hírhedtté a
nevét, amikor féktelen agitációjával
Borsán robbantott ki izgalmas tünteté-
seket.

A diákok sorában volt Boscutan József nagy
váradi jogakadémiai hallgató is, aki arad-
megyei származású.

Vasárnap Magyarádon tartózkodtak,
itt először nem akarták igazolni magukat,
azonban a falusiak a csendőrök mellé álltak
és ily módon sikerült rákényszeríteni őket,
hogy igazolják magukat. Kedden Kurtakel
községben már megkezdtek az antiszemita
izgatásokat és Grosz Jónás mészáros meg-
akarták verni, azonban a csendőrök meg-
akadályozták ezt és amikor igazolásra szö-
lítették fel a diákokat, ezek nekik támadtak
és valóságos közelharc fejlődött ki, amely-
be a lakosság is beleavatkozott.

Éhségstrájkba kezdtek a diákok

Több diákkal beszélgetést folytattak az
aradi újságírók és a vasgárdisták a követ-
kezőket mondták:

— Kérem, mi elveinkért küzdünk s meg-

Meghalt a gránátrobbanás másik áldozata is

Csikszereda, jun. 10.

Beszámoltunk róla, hogy a Csobanyosi
völgyben levő erdőben elásott gránát felrob-
bant, megölte Lukács Gábor csikmenasági
legényt és súlyosan megsebesítette Györi
János, Málnási Ferenc, Kézdi László és Bors
Mihály munkásokat. A súlyosan sebesültek
közül Bors Mihály a kórházban meghalt és
ezzel a robbanás áldozatainak száma kettő-
re emelkedett.

akarjuk menteni az országot az 1914 óta be-
jött zsidóktól. Miután a csendőrök nemcsak
igazoltatni akartak bennünket, hanem dekla-
rációt követeltek és jegyzőkönyvet vettek
fel, megtagadtuk az igazolást. Közlöm, hogy
csütörtök déli óta éhségstrájkot folytatunk
egy társunk kivételével, akinek a fején van
súlyos seb.

Serafin György nevű diákot szíven ta-
lálta a csendőr szuronya s csak egy érchátu-
tűkőr, amelyet a zsebében hordott, akadály-
ozta meg, hogy a szívébe ne hatoljon a
szurony.

A munkaügyi konferenciáról

Kizárták a német és olasz mun- kások képviselőit Genfben

Genf, jun. 10.

A nemzetközi munkaügyi konferencián
a munkások titkos ülésén viharos összeütkö-
zésre került a sor, egyrészt a német és az
olasz, másrészt a többi munkásképviselők
között. A konferencia elnökségének indítvá-
nyára a német és olasz munkásság képvise-
lőjét kizárták az összes nagybizottságokból.
Rögtön az ülés elején dr. Ley, a német mun-
kásság képviselője, erőlesen visszautasi-

Zsidóorvos nyújtott segítyt
a vasgárdistáknak

Az aradi ügyesség péntek délután elő-
zetes letartóztatásba helyezte a vasgárdistá-
kat, elkészítették a vádiratot is és a Mar-
zesou törvény alapján tegnap reggel 9 óra-
kor megkezdtek a vasgárdisták ügyének a
tárgyalását.

A vasgárdista incidensnek különös ér-
deklisége az, hogy y

Kurtakel községben egy zsidó orvos
nyújtotta az első segítyt a megsebesült
vasgárdistáknak.

totta a francia szocialista munkásvezér ki-
jelentését, hogy ő csupán kormány megbízott
és nem munkásképviselő volna. Rocca olasz
munkásképviselő csatlakozott a német ki-
jelentéshez.

Ley felszólalása után szavazásra ke-
rült a sor, amelynek folyamán a német és
olasz munkásképviselőket végleg kizárták a
bizottságokból.

A halmii emberszörnyeteget tíz évi fegyházra ítélték

Megerősítette a váradi tábla a
kégyilkos kötélverő büntetését

Nagyvárad, jun. 10.

Tavaly novemberében az egész ország
sajtója foglalkozott azzal a szörnyű gyilkos-
sággal, amelyet Gagara György halmi-i kö-
télverő követett el.

Gagara György már 32 évet élt együtt
feleségével. Házasságukat az könnyítette
meg, hogy mindketten részegesek voltak és
ha valami pénzük volt, rögtön pálinkát ho-
zattak. 1932 november 6-án szokásukhoz
híven, ismét részegen dőzsöltek. Az asszony
ruhástól az ágyba feküdt és a férje közele-
ni akart hozzá.

— Hagyjál békében — utasította el ma-
gától az asszony, — de a férfi tovább erő-
szakoskodott. Az asszony végül is megunt a
férfi zaklatását és ellökte magát.

— Megöllek — ordított dühödtén a fér-
fi — és kirohant az udvarra.

Az asszony nem is figyelt rá és bágyad-
tan feküdt. Gagara közben visszatért egy-
egy szál kötelet erősített az asszony lábaira
majd a kötelek végét átdobta a mestergere-
nán és kifeszítette az asszony testét. A kö-

vetkező pillanatban aztán előkapta baltáját
és annak élét az asszony altestébe vágta.

A szerencsétlen asszony rettenetes kín-
jában üvöltözni kezdett, mire Gagara leeresz-
tette az ágyra.. A véres baltát megtörölte
egy rongyban, majd — mint aki jól végezte
a dolgát — a táskájába vágta vissza. Az-
után petróleumot vett elő és leöntötte a
kínjában fetrengő nőt, nyilván azzal a cel-
zattal, hogy felgyújtja. Közben azonban meg-
gondolta magát, orvosért szaladt azzal
hogy felesége rosszul van. Az orvos el is
jött, és

a vérvonásokból és az ágy előtt holtan
fekvő asszony sebeitől megállapította,
a szörnyű gyilkosságot.

A szatmári törvényszék tízévi fegyház-
ra ítélte Gagarat és felebbezés folytán ke-
rült az ügy a nagyváradi tábla elé.

A tábla Haász tanácsa a tegnapi tár-
gyaláson jóváhagyta az elsőfokú döntést.
Gagara nem felebbezett és így az ítélet
jogerős.

Óriási tűz pusztított egy amerikai gyárban

Öt ember meghalt, közel
száz ember megsebesült

Newyorkból jelentik: New-Orington
celluloid gyárában rettenetes tűzvész pusztí-
tott, melyet sorozatos detonációk kísérték.
Az égő celluloid házazok között öt

ember, köztük három gyermek lelte ha-
lálát.

Hetvenöt munkás súlyosan megsebesült, öt
ház rombadőlt.

**Ellenméréggel kezelik
a borzalmas kalandon
kezesztülment ujságíró**

kuszott ben álószobájába, ágyáig csuszott s megharapta a képviselő-ujságíró fülét. Muntean felriadva álmából már csak az ajtórezen visszacsuszó kigyót látta. Azonnal orvost hívott, aki ellenméreggel kezeli a kigyómarást.

Nagykároly, jun. 10.

P. Bojaki Zsigmond kaplonyi szent-
rencrendi szerzetest akkor tartóztatták le,
amikor szüleit az állomáshoz kísérte. Az a
vád ellene, hogy a hősök ünnepeén a teme-
tőben beszédet mondott és többek közt azt
a kijelentést tette, hogy csak azok a hős-
ök, akik hazájuk védelmében ontották ve-

Végül Szabó Tibor szaniszlói reformá-
tus lelkész ellen azért indított eljárást az
ügyészség, mert május 10-én állítólag azt
mondotta volna, hogy a románok nemzeti
ünnpe a magyarságnak gyászünnpe.

Nagyvárad, jun. 10.

A diák azután ifj. Popper József céghez

Bár Tonk Vilmos állapota súlyos, az orvosok remélik, hogy sikerül megmenteni az életnek.

Az „Erdélyi Magyarság“ Tekintetes Kiadóhivatalának Oradea. A tényeket meghazudtolni nem lehet. Mint az „Erdélyi Magyarság“ állandó vevője, mindig azt hangoztattam, hogy a lapban közölt tombolajáték is ép olyan komoly dolog, mint maga a lap. Persze ezt igazolnom is kellett volna. De mivel mikor ez a lap csak alig egy hónapja, hogy nálunk ismeretessé vált. Most azonban bizonyító eszközözt nem megyek a szomszédba, hisz a 3535 számú tombolajegynek én vagyok a szerencsés tulajdonosa. A nyereménytárgyat pedig, a szép női ruhaanyagot a mai postával át is vettem, a-

Az „Erdélyi Magyarság“ Tekintetes kiadóhivatalának Oradea, Alulirott Göncz Ma-

Köszönjük az elismerő sorokat és mi ígérjük, hogy eleven, jó újságot adunk olvasóink kezébe és folytatjuk tombolaakcióinkat. Ha lejár mostani tombolánk, ismét szennzációs új tombolát indítunk meg.

Bukarest, jun. 10.

garázdálkodott Nagyszalontán

Nagyszalonta, jun. 10.

A gyermekek jajveszékelésére a házakból kifutó emberek dorongokkal agyonütötték a kutyát. Miután az állatorvosi vizsgálat kétségteljesen megállapította a kutya veszélyességét, a három szerencsétlen gyermeket a Pasteur-intézetbe szállították gyógykezelésre.

Stern József vaskereskedésében

tsakis **Róna** tényképész készít, Teleki-u. 4.

VINCELLÉRT keresek június hó 15-én
Felső Körösgoldal 73 szám. 673

[illegible]

PASZTOR-NYOMDA, GRADEA